

ОСОБЛИВОСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГІРНИЧОРУДНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Варава Л.М., д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту і адміністрування,
Марченко В.В., аспірант. Криворізький національний університет

Вступ. У сучасних умовах задля забезпечення стійких конкурентних позицій підприємства в довгостроковій перспективі необхідним є удосконалення рівня розробки та подальшого упровадження інновацій, формування та оцінки інноваційного потенціалу підприємства. Інноваційний потенціал характеризується своєчасністю періодичного оновлення обладнання, зміною або удосконаленням технологій, розробкою нових підходів до організації виробництва, що визначає конкурентоспроможність підприємства в цілому.

Особливу увагу слід приділити зв'язку інноваційного потенціалу з виробничим. Адже саме він відповідає за модернізацію обладнання, упровадження нових технологій та технічного забезпечення виробничого процесу підприємства. У більшості випадків саме ці елементи удосконалення виробництва, які характеризують інноваційний потенціал, визначають конкурентоспроможність підприємства в умовах сучасної України. Стійкого розвитку інноваційного потенціалу у стратегічній перспективі і забезпечення на цих засадах конкурентних переваг можна досягти шляхом дослідження та управління окремими його складовими.

Метою даного дослідження є удосконалення інноваційного потенціалу гірничорудного підприємства за рахунок організаційної складової.

Матеріали та методи. Під реалізацією стратегічного інноваційного потенціалу (СІП) розуміємо досягнення певного результату (підвищення прибутковості) підприємства у довгостроковій перспективі за рахунок упровадження інноваційних заходів.

Практика показує, що у більшості підприємств гірничо-металургійного комплексу (ГМК) України недостатньо фінансових можливостей для упровадження інновацій, навіть тоді, коли у них є власні розробки. Часто

керівництво зосереджується на реалізації поточних інвестиційних проектів, які мають незначні терміни окупності (1 рік і менше) та швидкі результати. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває підвищення інноваційної активності підприємств за рахунок як зовнішніх, так і внутрішніх факторів.

До основних факторів, що стримують інноваційну діяльність залізорудних гірничо-збагачувальних комбінатів (ГЗК), належать: нестача власних коштів; недостатня фінансова підтримка держави; великі витрати на інновації; недосконалість законодавчої бази; високий економічний ризик [1].

Активізація інноваційної діяльності в гірничодобувній промисловості пов'язана з плановими стратегічними етапами розвитку галузі (2016–2020 роки, 2021–2025 роки, 2026–2030 роки). До 2030 року українським ГЗК необхідно створити СІП на основі результативного використання не тільки природних ресурсів, а й інтелектуальних (ноу-хау, винаходів, інформаційних систем).

Удосконалення більшості складових стратегічного інноваційного потенціалу здійснюється за рахунок посилення мотиваційних можливостей персоналу щодо активізації інноваційної діяльності, а також з урахуванням розробки та реалізації організаційних заходів при упровадженні інновацій стратегічного спрямування.

Важливим етапом є вибір із множини потенційних інновацій за обраними підприємством критеріями тих, що можуть бути упроваджені упродовж стратегічного періоду.

Доцільно вибір інноваційних заходів стратегічного розвитку проводити за чотирма етапами у такій послідовності: аналіз функціональних зон; відбір за обмеженнями; відбір за критеріями; інтегральна оцінка на основі критеріїв та формування інноваційної стратегії.

Інновації, які не пройшли до наступного етапу на основі обмежень та критеріїв, необхідно зберігати в інформаційних базах даних для забезпечення впровадження в наступні періоди стратегічного розвитку. Комплекс обраних інноваційних заходів повинен бути узгоджений за строками та ресурсами СІП і забезпечувати високу результативність.

Дослідження інноваційної активності з урахуванням запропонованих заходів проведено на базі одного з провідних підприємств ГМК України ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат» (ПрАТ «ЦГЗК»). Інноваційні заходи в сучасних умовах розвитку ГЗК повинні сприяти комплексному зростанню результативності, насамперед, у конкурентному виробничо-технологічному та еколого-соціальному напрямках. На основі результатів дослідження стратегічних перспектив інноваційного розвитку ПрАТ «ЦГЗК» розглянуто програму відповідних організаційно-технічних заходів по підвищення ефективності реалізації його інноваційного потенціалу (табл. 1).

Таблиця 1

Зміст програми організаційно-технічних заходів, спрямованих на підвищення ефективності реалізації інноваційного потенціалу ПрАТ «ЦГЗК»

Найменування організаційно-технічного заходу	Спрямованість	Результат від упровадження
Організаційні заходи		
1. Реорганізаційні заходи в системі управління для вирішення питань інноваційного розвитку	Об'єднання відділів інвестицій та удосконалення виробничої діяльності в інноваційно-інвестиційний відділ	Підвищення обґрунтованості та ефективності інноваційних проектів, зменшення інвестиційного ризику, контроль за ефективністю реалізації інноваційного потенціалу
2. Упровадження програми збору раціоналізаторських та інноваційних пропозицій	Залучення працівників різних ланок до інноваційної діяльності. Підвищення ефективності використання матеріально-технічних ресурсів у різних підрозділах підприємства	Збалансований розвиток інноваційного потенціалу, підвищення зацікавленості працівників в ефективній реалізації інноваційних проектів, у тому числі стратегічного спрямування
3. Упровадження програмного забезпечення щодо моніторингу інноваційного потенціалу за допомогою багатofакторної моделі	Зміна аналітичних підходів щодо оцінки інноваційних проектів на основі використання комплексу системних програм. Економія витрат, пов'язаних з експлуатацією інформаційної системи	Підвищення ефективності використання кадрового та інформаційного потенціалів СП
Технічні заходи		
1. Технічне переозброєння комплексу обладнання фабрики огрудкування	Підвищення міцності обпалених обкотишів дозволяє розширити сегменти ринку	Поліпшення якісних характеристик обкотишів підвищує їх конкурентоспроможність на ринках

Результати. Реалізація попередньо розроблених пропозицій у вигляді системи взаємопов'язаних рішень потребує обґрунтування відповідних витрат на їх запровадження, а також оцінювання ефективності їх реалізації, розрахунку економічного ефекту. В сучасних умовах використовуються різні критеріальні показники для оцінки ефективності інноваційних заходів. Їх вибір визначається строками запровадження інновацій, особливостями здійснення інвестицій, періодом окупності.

Висновки. Спроможність до перетворень у перспективі буде залежати від ефективності СПП, відповідності інноваційної стратегії підприємства загальному стратегічному курсу, достатності обсягів фінансування запланованих заходів для реалізації економічної та соціальної політики підприємства як стосовно персоналу, так і зацікавлених сторін.

Список літератури.

1. Орлова А.А. Організація та здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності в промисловості України. *Ефективна економіка*. 2014. № URL: <http://www.economy.nayka.com.ua> (дата звернення 31.07.2019).

УДК 005.7:316.46

РОЛЬ ЛІДЕРСТВА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

Темченко Г.В., ст. викладач кафедри економіки, організації та управління підприємствами, **Боднар І.В.**, здобувач. Криворізький національний університет

Вступ. У наш час можна знайти немало організацій, що живуть за паперовим планом, за інерцією, без «вогника». На перший погляд, вони чітко слідують інструкції та порушень не спостерігається. Проте, якщо знайдеться людина або команда односторонців, здатних виявити суть і сенс у вимерлій системі, вдихнути нове життя у процеси роботи, організація може вийти на принципово новий рівень якості і продуктивності роботи. Такими людьми є лідери.

Проблемам лідерства та його ефективного використання в менеджменті приділяється особлива увага. Теорії лідерства прагнуть з'ясувати, які